

สวทศ ร.กม.

ที่ กษ 1205/ว 448

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

16 มิถุนายน 2543

เรื่อง ผลพิจารณาและความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและข้อหาหรือ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด 69 จังหวัด

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ใคร่ขอเรียนให้ทราบถึงผลพิจารณาและความเห็นของ ส.ป.ก. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและข้อหาหรือ อันจักเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องของจังหวัด ดังนี้

1. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535 ข้อ 6(4) ที่กำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ว่าต้องเป็นผู้มีร่างกายสมบูรณ์ นอกจากหมายถึงผู้มีร่างกายครบถ้วนบริบูรณ์แล้ว ยังหมายความว่าต้องมีคุณลักษณะและความสามารถในการประกอบเกษตรกรรมได้ ผู้มีร่างกายบกพร่องบางประการ เช่น ขาดนิ้ว หรือแขนขาด หากเป็นผู้มีความสามารถในการประกอบเกษตรกรรมได้ ก็อยู่ในความหมายของผู้มีร่างกายสมบูรณ์ ระเบียบดังกล่าวจึงไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (มาตรา 29 และมาตรา 30 ที่ห้ามมิให้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล) แต่อย่างใด (จากบันทึกกองนิติการ (ส.ป.ก.) ที่ กษ 1205.1/3377 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2542)

2. เกษตรกรผู้เช่าที่ราชพัสดุ หากได้เช่าเพื่อประกอบการเกษตร โดยมีขนาดที่ดินเพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรม เพื่อเลี้ยงชีพแล้ว ย่อมถูกจำกัดสิทธิที่จะได้รับการคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ 6 ข้อ 7 และข้อ 10 ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535 (จากหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ 1205/5483 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2542)

3. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าสวนสักท่าไชย (ส่วนที่ 1) ส.ป.ก.ได้รับอนุมัติจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2519 และ 28 มิถุนายน 2520 ต่อมากรมป่าไม้

/ ได้มอบ ...

ได้มอบพื้นที่ป่า Zone A และ Zone E ซึ่งรวมถึงป่าสวนสักท่าไชย (ส่วนที่ 1) ให้ ส.ป.ก.นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และ ส.ป.ก.มีความพร้อมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน (กล่าวคือ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้อนุมัติให้ ส.ป.ก.ดำเนินการและ ส.ป.ก.ได้เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินแล้ว) ครบทั้ง 3 ประการแล้ว ที่ดินที่เป็นป่าสวนแห่งชาติดังกล่าว จักเป็นผลให้ถูกเพิกถอนจากการเป็นป่าสวนแห่งชาติในทันทีโดยอัตโนมัติ โดยกรมป่าไม้ไม่จำเป็นต้องออกกฎกระทรวงเพิกถอนการเป็นป่าสวนแห่งชาติแต่ประการใด (ไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสวนแห่งชาติ) ทั้งนี้ ตามมาตรา 26(4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 (จากหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ 1205/483 ลงวันที่ 19 มกราคม 2543)

4. เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดิน ละทิ้งที่ดินและไม่ชำระหนี้สหกรณ์ฯ เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ.2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2540 ข้อ 7(1) และ (9) ปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะต้องมีหนังสือเตือนตามข้อ 8 หากผู้นั้นยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันควร จึงดำเนินการให้สันติวิธีในที่ดินนั้น ตามข้อ 11 และจัดที่ดินดังกล่าวให้เกษตรกรอื่นตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535 ต่อไป (จากหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ 1205/1094 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543)

5. กรณีเกษตรกรไม่ชำระหนี้ค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ (จากหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ 1205/1094 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543)

5.1 การยินยอมชำระดอกเบี้ย และค่าปรับโดยไม่ยินยอมชำระหนี้ โดยไม่มีเหตุอันสมควรถือเป็นการฝ่าฝืนระเบียบเช่นเดียวกับข้อ 4 ข้างต้น ทั้งนี้ ส.ป.ก.จังหวัดต้องพิจารณาว่าการฝ่าฝืนไม่ยินยอมชำระหนี้ดังกล่าวมีเหตุอันสมควรหรือไม่

5.2 กรณีถึงแก่กรรม และทายาทไม่ประสงค์รับมรดกสิทธิ ส.ป.ก.จังหวัดสามารถนำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดให้เกษตรกรอื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดต่อไป

6. กรณีเกี่ยวกับระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2535 (จากหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ 1205/1094 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543)

6.1 การจัดทำประกาศให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของเกษตรกรตามข้อ 6 และข้อ 7 ของระเบียบ จะระบุ

/ นอกเหนือ ...

นอกเหนือโดยให้ผู้ยื่นคำร้องต้องรับชำระหนี้สินที่เกษตรกรรายเดิมค้างชำระไม่ได้ (หนี้สินเกษตรกรรายเดิมให้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

6.2 การพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ และลำดับตามที่กำหนดในข้อ 8 ของระเบียบและต้องเป็นธรรมกับเกษตรกรอื่นด้วย

6.3 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรที่ถือปฏิบัติในปัจจุบันยังคงเหมาะสมและเป็นธรรมกับเกษตรกรทั่วไป ไม่มีเหตุและความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขในขณะนี้

7. การเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยไม่เป็นผลกระทบต่อการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแต่ประการใด โดยให้พิจารณาว่าพื้นที่ที่จะทำการปฏิรูปอยู่ในเขตจังหวัดใด ก็ให้เป็นอำนาจของ ส.ป.ก.จังหวัดนั้น ๆ ที่จะเป็นผู้พิจารณาดำเนินการและแจ้ง ส.ป.ก.จังหวัดที่เกี่ยวข้องก่อนการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง ได้รับความทราบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย (จากหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ 1205/1581 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2543 และที่ กษ 1205/2099 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2543)

8. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไม่มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ในส่วนที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดตั้งเป็นนิคมสหกรณ์ เมื่อกรมป่าไม้ยังไม่ได้อนุญาตให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ใช้ พื้นที่ดังกล่าวจึงยังคงมีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติ อยู่ในอำนาจดำเนินการของกรมป่าไม้ (จากหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ 1205/1627 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2543)

9. แนวทางการคืนเงินค่าเช่าซื้อที่ดินแก่ผู้เช่าซื้อที่ดินของ ส.ป.ก.แล้วถูกเพิกถอนสิทธิเนื่องจากไม่เป็นเกษตรกรที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์ที่ คปก.กำหนดไว้ในสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินจักต้องนำเสนอ คปก.พิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นกรณีเฉพาะราย โดยในการคืนเงินนั้น คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบให้คำนึงถึงมูลค่าเพิ่มขึ้นของเงินค่าเช่าซื้อที่ได้จ่ายไปแล้วด้วยความเป็นธรรม (จากหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ 1205/1628 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2543)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพโรจน์ โลกนิคม)

ผู้อำนวยการกองนิติการ

กองนิติการ

โทร. 2812971 โทรสาร 2812940

ผู้บัญชาการในตำแหน่งผู้ช่วยฯ เฉพาะด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน
ผู้บัญชาการกองนิติการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม